

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 3. De origine baptizatos chrismate vngendi, eiusque causis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

adstans, dicat orationem, quam nos docuit Dominus
& S. Hieronymum lib. 3. aduers. Pelagianum
pleto illo, quod de se scriptum est: beati, quorum membra
sunt iniquitates, & quorum reuera sunt peccata
eunt, & dimitte nobis debita nostra. Ex quibus
cile colligi potest, quam antiquam consue-
dinem sapiat, quod apud nos, infante bap-
to, susceptor, & minister, in genua proci-
bentes, Dei misericordiam, & sanctorum
nium opem, ac patrocinium impendere de-
cantur.

Litania
post bap-
tismum unde
originem
habuerint.

De origine baptizatos chrismate unguendi
et usque causis.

C A P. III.

Chrismatis
unctio in-
stituta fuit
a S. Sylue-
stro Ponti-
fice.

HIs peractis, sacerdos summum bap-
tismum unguendo, verticem chrismate un-
gebat. De cuius
origine, & initio (quamuis alij discrepant)
palam est; Syluestrum Papam, naturae con-
muni fragilitate impulsam, quod inuicem
post baptismum vitam immatura morte con-
cluderent, quibus absente Episcopo, & aliis
sicut fit, grauioribus curis distracto, diuina
confirmationis sacramentum dari non po-
erat, sacram istam unctionem instituisse, ut
linquente artus spiritu, penè iam animam re-
bant, in illo ictu supremi certaminis contra
thifera dæmonis tela egregiè muniti, victor
palmam facili negotio reportarent. Illius
vero huius rei testimonium præbent illa

maſi Pontificis verba in Pontificali de Sylueſtro Papa: hic & hoc conſtituit, ut baptizatum liniat prebyter chrismate, leuatum de aqua, propter occaſionem tranſitus mortis. Quod etiam à Fortunato repetitum legimus lib. 1. de Eccleſ. Offic. cap. 27. in his verbis, in geſtis Pontificalibus legitur: Sylueſter Papa inſtituit, ut à prebytero ungeretur neophytus in cerebro. ita enim ſcriptum eſt: hic inſtituit, ut baptizatum liniat prebyter chrismate, leuatum de aqua, propter occaſionem tranſitus mortis. & paucis interiectis; ſi quis ſine iſto chrismate migrauerit de ſaculo, periculoſum iter arripit. hoc præuidens Sylueſter Papa: quantum potuit, ſubuenit, & propter abſentiam Epiſcoporum, neceſſitate adhibet, ut à prebytero ungerentur. Nec aliter accipiendus eſt Vualfridi Strabonis locus lib. de reb. Eccleſ. cap. 26. cum inquit: reſtantur hoc decreta Innocentiæ Papæ, & ſtatuta Sylueſtri: quia & ipſe inſtituit, ut prebyter baptizatum chrismate liniat, propter occaſionem tranſitus mortis. Rabanus etiam Maurus eandem rem apertiſſimo teſtimonio confirmat. ſicut ex lib. 1. de Inſtitut. clericor. cap. 28. colligitur: legimus, ait, & in geſtis Patrum, quod Sylueſter Papa in Eccleſia Romana conſtituerit, ut, ſicut poteſtas, & priuilegium apud ſolum Epiſcopum conſtat, quod ſacrum chrisma ipſe conſiciat, & baptizatum per manus impoſitionem cum ipſo chrismate conſignet, propter hæreticam ſuaſionem: ita prebyter eodem chrismate liniat baptizatum, leuatum ex aqua, propter occaſionem tranſitus mortis. Demum Rupertus Abbas lib. 5. de Diuin. Offic. cap. 16. ſuperiores ſcriptores imitatus, ab iis ferè nihil diſcrepat,

eius enim verba hæc sunt: legitur autem in Pontificalibus, quod Sylvester Papa constituit, ut in praxatam linat presbyter chrismate, leuaturus quæ, propter occasiones transitus mortis, propter sentiam Episcopi, & difficultatem eum conseruare sine manus impositione baptizati mignit. Quæ ita se habeant, miror equidem, non modo hereticorum, ac religionum hostes infelicitate

Chrismatis Ioannem Vuicleum in articulis a Berno vntionem Vuildungensi collectis, Martinum Lutherum qui negat. lib. de Miss. angul. Ioannem Calinum in Instit. cap. 19. & Theodorum Bezam Epulum chrismatis vntionem sustulisse: verum etiam fidei Catholicæ acerrimos propugnatores, &

Liber, gē. ma animæ in scriptus, animæ inscribuntur, lib. 3. cap. 106. Ricardus est Honorij Augustodunensis. in Chron. anni post Christum natum 84. G. lielmum Lindanum lib. 4. Panop. Euang. cap. 25. Gulielmum Durandum in Ration. Divin. Offic. atq; adeo Iacobum Pamclium in Epist. S. Cypria. ad Ianuar. Clementi I. Pontifici institutum tribuisse; cum ipse solum vntionem ante baptismum oleo, quod Catechumenorum vocant, ab Apostolis institutam, seu decreto confirmarit: quæ ab illa post baptismum chrismate per sacerdotem, & alia in Confirmationis Sacramento per Episcopos valde distinguitur. Quam distinctionem illi non adstantes veterum confuderunt testimonia, & vnam vntionem, quæ tribus diversissimis competunt, retulere. Sicut ipsemet Pamclius fatetur, qui tract. de bapt. in Tertull. (ve lib. in comitatu

Chrismatis vntionis quidam Clementem Pontificem authorem faciunt.

constant hominum ingenia) contrariam sententiam amplexus, Syluestro primo instituta vntionis laudem haud grauatè concedit. Si quis autem dicat, chrismatis vntionem multo ante Syluestrum Papam institutam fuisse: quoniam SS. Dionysius Areopagita lib. de Eccl. Hierarch. cap. 2. & 3. Iustinus Martyr. q. 77. & Cyprianus serm. de vnt. chrismat. illius meminere: probarem, si vnus modo generis vntionem in vsu fuisse, constaret. Verum, cum triplex vntio adhiberetur, prima ante baptismum in pectore, & humeris, altera post baptismum in vertice, & tertia in fronte: sicut supra innuimus: scriptores vero citati nullam harum vntionum distinctionem habuerint: adduci non possum, vt credam, secundum vntionis genus intellectum esse; quod multis veterum scriptorū testimoniis repugnat. Præterquam quod librum Christianarū quæstio-

Triplex ge-
nus vntio-
nis in bap-
tismo.

Liber Chr.
quæst. au-
t. S. Iustini
& sermo de
vnt. chrismat. S. Cyp.

Occasio vinctionem institutiendi à Christi baptismo sumpta est. Ramus oliuæ post terrarum elutionem vinctionis fuit figura. Vinctionis causa fuit imminens mortis periculum. Vnctio significabat regium, & sacerdotale genus.

arcam reportauit ramum oliuæ venerationis, quod spiritus sanctus per dicitur vinctionem in baptismo virorem conferre celestis gratiæ. Atq; ex his colligi potest vinctionis figuram in oliuæ ramo, quem post terrarum elutionem columba detulit, expressam insuper multis præterea scriptorum testimonio, præsertim S. Gregorij lib. sacrament. de fer. i. cœn. Domi. super sedeam. Cæterum, vinctioni mortis periculo potior vinctionis causa assignanda sit, alia tamen etiam rationes præstificem ad hanc instituendam impellere potuerunt. Quippe in animo verfabatur regium, & sacerdotale genus, quod ipsa christiani vinctio significandi vim habet: vt nos in Christi veri regis, & sacerdotis familiam ad eam adscisci, declararet. Sicut placet Iudoro Hierosolymensi lib. 2. de Eccles. Offic. cap. 23. cum ait: quia genus regale, & sacerdotale sumus, post lauacrum vngimur, vt Christi nomine conuermur: & Albino Flacco lib. de diuin. offic. cap. 19. tunc sacro chrismate caput perungitur, vt ostendat, se diadema regni, & sacerdotij dignitatem præferre: & Iuoni Carnorensi serm. de sacram. baptis. cum baptizatus de fonte ascendit. sacro chrismate vngitur in vertice, vt cognoscat, se primogenitum esse in regium genus, & sacerdotale, id est, vt à Christi consortio vocetur Christianus: pluribusque aliis quos prolixius persequi nolo, vt ledocretus in dialogo, atq; sarietati occurrat. Identidem etiam subibat, explicandam esse Christi gratiam, quæ in baptizati mentem infunditur: qua dicitur Cyrillus Hierosolymitanus catech. 2. inquit

Vnctio significabat gratiã, quæ in baptismo infunditur.

scribit his verbis: postquam ex aquis sacri lauarii
 descendimus, datum est chrisma, quod imaginem ge-
 nerat illius, quo unctus est Christus, corpus quidem isto
 visibili unguento perungitur, anima vero sancto, vi-
 sibilique spiritu sanctificatur. Et S. Augustinus li.
 de Trini. c. 26. in eandem sententiam inquit:
 visibili unguento, quo baptizatos ungit Ecclesia, sig-
 nificatur donum gratiae. Necnon Aponius in Ca-
 pit. lib. 1. per sacri chrismae oleum in baptismo Spi-
 ritus sanctus infunditur. Quos imitatus, ut solet,
 Rabanus Maurus lib. 1. de Instit. Cleric. ca. 30.
 de unctiois causa ita differit: signatur baptiza-
 tum chrismate per sacerdotem in capitis summi-
 tate per Pontificem vero in fronte, ut priori unctioe
 significetur Spiritus sancti descensio, ad habitationem
 Dei consecrandam: nec mirum, si homo, bis eodem
 chrismate ad accipiendum Spiritum sanctum unga-
 tur: cum idem Spiritus bis sit ipsis Apostolis datus.
 Praeterea ad pugnandum fortiter contra frau-
 dis, & mendacii parentem hoc quasi simbolo
 baptizatorum animos accendi voluit, ducta a
 veteribus athletis, qui ante pugnam ungeban-
 tur, consuetudine. Ita enim sentiunt SS. Augu-
 stinus tract. 33. in Ioan. cum inquit: Christi no-
 men a chrismate dictum: hoc est, ab unctioe. ideo
 autem nos unxit Christus, quia luctatores contra dia-
 bulum fecit. Et Ioannes Chrysostomus homil.
 1. in cap. 1. Matth. vbi aperte significat post ba-
 ptismum acerrimam cupiditatis pugnam ad-
 uersus spiritum relictam esse, in qua contentione
 quia animo frangi, aut debilitari, Christia-
 num hominem non decet, chrismae unctio-
 nem institutam esse, ut robore, & fortitudine

Vnctioe
 chrismae
 ad pugnan-
 dum contra
 demonem
 baptizati
 inuitaban-
 tur.

aucta, in spiritali certamine vinlitter pugna
 re, & nequissimis hostibus resistere potest
 baptismum autem. inquit, necesse est, contra diabolum stare, quoniam ad hoc quis que ungitur, et
 discatur in baptismo, ut contra tyrannum superbum
 bellum, &c. Et homil. 5. in cap. 4. Matth. item
 argumentum ingressus, peccati fomitem
 tanquam incolam nostri corporis in domo
 lio membrorum hærere perpetuo, ac proprie
 ea, post baptismum, chrisimatis vnctionem
 hiberi, ne domesticis, & intestinis hostibus
 fiduè oppugnati, in bello, ac certamine
 ciamus: baptismus autem signaculum fidei est, ut
 quid miles post militiam signatur, ut iam se
 requiescat? Sed magis ante militiam, ut post
 militet, & laboret. Nã & athleta ante certamen
 gatur, & luctetur: sic & homo spiritaliter
 chrisimatis ungitur: ut contra diabolum, qui
 tualis athleta luctetur. Quod si audire iuuat, qui
 nam S. quoque Augustinus de huius vnctionis
 causa senserit, age, Prosperum in huius res
 stimonium accersamus, qui in sententia
 gustini sententia 342. pugnam, que quodam
 rectè agendi exercitatione contra demones
 committenda est, ita commemorat: Chrisma
 men à chrisimate, id est, ab vnctione: quia idem
 Christianus sanctificatur, ut intelligat se non solum
 sacerdotalis, sed & regia dignitatis esse conferentem
 atq; etiam contra diabolum fieri luctatorem. Rati
 nus vero Maurus lib. 1. de instit. Cleric. cap. 1.
 eandem causam indicare voluit: cum chrisi
 tis vnctione virorem, hoc est, vires ad pugnan
 dum tribui, dixit: spiritus sanctus per chrisma

unctionem in baptisate vigore confert fidelibus
 celestis gratia. Nec ab re fuerit opinari, cœlitus
 laetitia sua uirtutes, & solatia, quæ singuli bap-
 tizati uoluisse: cum S. Ioannes Chrysostomus
 Homil. ad Neophyt. ita scribat: ut scias nostra-
 rum partium spectatorem, peruide, quomodo nos tan-
 quam suos unxit oleo lætitiæ: & in sacrament. S.
 Gregorij de fer. 5. in cœn. Dom. cum chrisma-
 tis consecrandi precario refertur, positum sit:
 cum oleo lætitiæ præ consortibus suis ungendum: idē-
 que in Ordine Romano de die Iouis sancti in
 benedictione olei, & balsami legere possimus:
 oleo exultationis præ partibus suis liniunt. Quod
 profectum est à communi omnium gentium
 more, quæ in rebus lætis ungebantur, sicut sex-
 centa diuini eloquij, & veterum Patrum testi-
 monia declarant. Alij etiam rationes addi pos-
 sunt: ueniunt homines post baptismum Christo
 capiti tanquam membra connexos esse, & co-
 palatos, eaq; re Christianos à Christo, & Chri-
 stum à chrismate appellati: ut est apud Sma-
 ragdum in Epist. in sabb. Pentec. baptizatorum
 capita chrismate liniuntur, ut in regno, & sacerdotio
 Ecclēsiæ Christiani nominis prerogatiuam accipiant,
 & eius membra, qui eos redemit, effici queant: æ-
 ternæ salutis hæredes institutos esse: quod ex
 ipsius unctionis forma, liniunt te chrismate salutis,
 apertè colligitur: cœlestis gratiæ cumulo, san-
 ctique spiritus donis, ac charitate augeri: scri-
 bentibus Rabano Mauro lib. 1. de Institur.
 Clericor. cap. 28. Spiritus sanctus per chris-matis
 unctionem in baptisate vigore confert fidelibus

Vnctio læ-
 titiæ argu-
 mentum ce-
 rat.

Gentiles, &
 Hebraei læ-
 titiæ tēpore
 ungebantur.

caelestis gratia; & Iuone Carnotensi sermo de Sa-

crament. dedicat. oleo sancto uncti fuerunt in corpore.

Ut charitas, qua per Spiritum sanctum datur, se-

perabundet in corde, secundum illud verbum scri-

pturae: oleum de capite tuo nunquam deficiat: et non

peccati ad nouam vitam cum Christo restit-

xisse: de quo apud Albinum Flaccum libro de

Diuin. offic. cap. 17. legimus: *chrismatis con-*

unctio significat iam uiuentes ex mortuis: in hunc

Euangelij nuper editos esse: quod Romanus

cens natos unguento delinirent: aut eis post

baptismum vires contra daemone[m] acco-

se: cum oleum in primis animi, corporis, re-

gorem tueatur. Quarum rerum testimonia

pud Tertullianum de carne Christi, Contra

Rhodiginum tom. 3. pag. 118. & 551. multa

pressionem Parisiensem, & Alexandrum se-

condum lib. 1. de moribus cap. 8. lector videre po-

terit. Mihi enim in rebus ab aliis scriptis im-

memorandum non est; & multa superius

scribenda, quae ad plenam unktionis traditi-

onem magis attinent.

*Nudos chrismate delibutos fuisse; & Graecos ritibus
in multis corporis partibus unktionem adhibuisse;
Latinos vero nequaquam.*

CAP. IV.

Ungeban-
tur nudi.

IN primis totius corporis nudatio seculi ob-

fert: mirus ritus, & in quo affirmatio merito mea fides laboraret: nisi complures ad ge-